

ELŐSZÓ

Kedves Diákok! Kedves Kollégák!

Örülünk, hogy kezükbe vették könyvünket, reméljük, haszonnal fogják forgatni, és segítséget jelent majd tanulmányaik, felkészülésük, munkájuk során.

Az *Érettségi tételek magyar nyelvből* a 2020-as Nemzeti alaptantervre épülő, 2024-től érvényes érettségi követelményrendszerhez kapcsolódva és közel húsz év közép- és emelt szintű szóbeli tételsorának figyelembevételével készült. Ez szükségszerűen meghatározza azt a szemléletet is, amelyet követünk, de – ahol lehetséges – igyekszünk egyéb megközelítésekre is felhívni a figyelmet.

A tételek kidolgozásához áttekintettük a középiskolai oktatás legnépszerűbb és szakmailag a legmegalapozottabb ismereteket adó tankönyvcsaládjait, megismerkedtünk az ún. „új generációs” tankönyvek rendszerével, figyelembe vettük az abban megjelenített tudnivalókat.

Könyvünk felépítése követi a közép- és emelt szintű követelmények nagy témaköreit, ismeretköreit, illetőleg megadott tételeit. Ezekről csak egy-két esetben, a szorosabban kapcsolódó témák összevonásával tértünk el. A vázlatosság és a kidolgozottság tekintetében azonban vannak különbségek. Tekintettel voltunk arra, hogy az iskolai nyelvtanok mely ismeretekből nyújtanak kevesebbet, melyekből többet, hol van szükség részletesebb rendszerre, magyarázatokra, illetőleg meghatározó volt az egyes témakörök jellege, az egyes résztudományok eltérő megközelítéseinek érzékeltetése is. Ezért törekedtünk arra, hogy a különböző területekhez kapcsolódó újabb tudományos, kutatási eredményeket, a különböző nézeteket is megjelenítsük. Így egyik lektorunk, Parapatics Andrea véleménye szerint kötötünk „egyrészt újfent elmagyarázza az érettségire készülőknek az eddig tanultakat, másrészt további, újabb ismeretekkel, példákkal egészíti ki azokat”. A több tételnél megjelenített tudományos eredmények pedig „különösen értékessé, hasznossá, sőt akár hiánypótlóvá” teszik munkánkat. Reményeink szerint így – másik lektorunkat, Mihályi Leventét idézve – „időtálló tudástartalommal” bíró segédkönyvet tudunk átadni olvasóinknak.

Az *Érettségi tételek magyar nyelvből* „többszintű” felhasználással segítheti a felkészülést – kinek-kinek igénye szerint. Az egyes tételek félkövér betűtípussal kiemelt részei már megadják a legfontosabb ismereteket, a „vázat”, a

vázlatot, kijelölik a legalapvetőbb ismereteket. Ezzel elsősorban a középszintű érettségi vizsgákra készülőknek szeretnénk segíteni. Az emelt szintű tételeket és azokat az ismereteket, amelyek a tananyag mélyítését szolgálják, függőleges sűrű sávval jelöltük a szöveg bal oldalán. Könyvünk a különböző szintű érettségihez szükséges tananyag összegzésén, rendszerezésén túl a magyar nyelvi ismeretek bővítésének lehetőségét is megalapozza. Az egyes tételek végén található felhasznált és ajánlott irodalom jegyzékében az alapvető kézikönyvek mellett – éppen a faktosok, az emelt szintre készülők és a kollégák munkáját megkönnyítendő – „továbbvezető irodalmakat” is megadunk, amelyek az egyes területek frissebb szakirodalmához irányítják az olvasót. Több tételnél az anyag gyakorlati elmélyítését segítő feladatgyűjteményeket is ajánlunk.

Tudjuk, hogy elég „vaskosra” sikeredett munkánk, de azt is, hogy nem egyben és nem egyszerre, hanem mindenki aktuális feladatának és céljának megfelelően fogja használni: az iskola tananyagának, az általános vagy a faktos követelményeknek, illetőleg az adott év érettségi szóbeli tételsorának megfelelően, ezért is törekedtünk az egyes témakörök részletes kidolgozására.

Reméljük, hogy ezzel nemcsak a diákok, hanem a magyar nyelvet tanító kollégák munkáját is megkönnyíthetjük.

Köszönjük könyvünk lektorai, Parapatics Andrea és Mihályi Levente véleményét, segítő javaslatait, ezek legnagyobb részét felhasználtuk; nagyban hozzájárultak a könyvben foglaltak egyértelműbbé és pontosabbá tételéhez. Itt köszönjük meg a TINTA Könyvkiadó vezetője, Kiss Gábor és szerkesztőnk, Szabó Mihály segítségét, munkáját.

Jó felkészülést, sikeres vizsgát kívánunk a szerzők.

*P. Lakatos Ilona
Minya Károly
Pethő József
Sebestyén Zsolt*